

7519 SAYILI ‘TÜRK SİVİL HAVACILIK KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA VE 655 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN’ İLE YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

Hazırlayan: Stj. Av. Yusuf Bahadır Yaman

9/7/2024 tarihli ve 32597 sayılı Resmî Gazete’de Türk Sivil Havacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 655 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (“**7519 Sayılı Kanun**”) yayımlanmıştır.

7519 Sayılı Kanun, yürütme ve yürürlük maddeleri hariç 27 maddeden oluşmakta olup, öngörülen değişiklikler 9 Temmuz 2024 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 7519 Sayılı Kanunun;

- 4 maddesi (Madde 1-2-3-4) **618 sayılı Limanlar Kanununa**;
- 4 maddesi (Madde 5-6-7-8) **4922 sayılı Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanuna**;
- 1 maddesi (Madde 18) **4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu ile 491 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanuna** ve
- 1 maddesi (Madde 20) **6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa** ilişkin düzenlemeler içermektedir.

7519 Sayılı Kanun ile yukarıda belirtilen kanunlarda yapılan değişiklikler aşağıda karşılaştırmalı olarak gösterilecektir.

I. 618 SAYILI LİMANLAR KANUNU'NA İLİŞKİN DÜZENLEMELER

7519 Sayılı Kanun ile, 618 Sayılı Limanlar Kanununun;

- **Gemilere verilen hizmet ücretlerine** ilişkin 10. maddesinde değişiklik ve düzenlemeler yapılmış;
- **Kılavuzluk ve römorkörcülük hizmetlerine** ilişkin Ek Madde 1,
- **Ticari gemilerden alınan emisyon bedeline ve tahsiline** ilişkin Ek Madde 2,
- **Kılavuzluk ve römorkörcülük hizmetleri ile ilgili çıkarılacak yönetmeliğin yürürlüğüne** ilişkin Geçici Madde 1 eklenmiştir.

7519 Sayılı Kanun ile 618 Sayılı Limanlar Kanununda yapılan değişikliklere ve değişiklik gerekçelerine aşağıdaki tabloda yer verilmiştir:

	Değişiklik Öncesi	Değişiklik Sonrası
MADDE 10	<p>(1) ~~Bahri merakibi belediye hudutları içinde nakliye tarifeleri her altı ayda bir defa ticareti bahriye müdürü veya liman reisi ve ticaret odası ve belediyeden ve var ise bahri ticaret odası ve şirket meclisi idaresinden müntahap birer aza ile muntika ticaret müdüründen mürekkep bir komisyonca tanzim ve Ticaret Vekaleti tarafından tasdik olunur.~~</p>	<p>(1) Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, deniz ve içsular ulaşımını geliştirmek ve serbest, adil, sürdürülebilir bir rekabet ortamı sağlamak amacıyla sınırlı olmak üzere ve özel kanunlarda ve kanun hükmünde kararnamelerde aksine hüküm bulunmadıkça liman, iskele ve kıyı yapılarında gemilere verilen hizmetlere ilişkin gerektiğinde taban ve tavan ücretlerini tespit etmek ve uygulamasını denetlemekle yetkilidir.</p> <p>(2) Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, özel kanunlarda ve kanun hükmünde kararnamelerde aksine hüküm bulunmadıkça deniz yetki alanlarında, suyollarında ve içsularında kılavuzluk ve römorkörcülük hizmetlerinin ücretleri ile liman idari sınırlarında demirleyen gemilerin demirleme ücretlerini ve bu ücretlerin ödenmesine ilişkin usul ve</p>

	<p>esaslar ile muafiyetleri belirler. Demirleme ücret tarifesi, bir günlük demirde kalma süresi için, geminin seferi, demirde kalma süresi, aylık veya yıllık toplu ödeme, demirleme nedeni, demirlediği yer gibi unsurlar göz önünde bulundurularak geminin grostonu başına iki Türk Lirasını geçmemek üzere Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından belirlenir. Bu miktar, her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesinin (B) fıkrası uyarınca tespit ve ilan olunan yeniden değerlendirme oranında, takvim yılı başından geçerli olmak üzere artırılır. Cumhurbaşkanı, bu miktarı on katına kadar artırmaya yetkilidir. Demirleme ücretleri, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi hesabına yatırılır. Yatırılan miktarın %50'si takip eden ayın beşine kadar genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere Bakanlık merkez muhasebe birimine aktarılır.</p>
Değişiklik Gerekçesi	<p><i>Madde ile deniz ulaştırmasının geliştirilmesi, deniz ticareti sùjelerinin ticari menfaatlerinin gözetilmesi, sürdürülebilir rekabet ortamı yaratılması amacıyla Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına sadece gemilere verilen hizmetlere ilişkin gerektiğinde taban ve tavan ücret belirleme ve denetleme yetkisi verilmektedir. Bu yetkinin kullanılmasında uluslararası standartlar, serbest piyasa ve deniz ticareti dinamikleri göz önünde bulundurulacak ve sektördeki kişilerle istişare esas alınacaktır. Maddede bahsi geçen "gemilere verilen hizmetler" barınma hizmeti, elektrik hizmeti, kılavuzluk ve römorkörcülük hizmeti ile bağlantılı olmayan palamar hizmeti, yakıt, yağ ve su ikmalinde liman kullanım hizmeti, kumanya hizmeti gibi hizmetlerdir.</i></p>

**EK
MADDE 1**

(1) Türkiye deniz yetki alanlarında, suyollarında ve içsularda verilecek kılavuzluk ve römorkörcülük hizmetleri, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından yürütülür. Bakanlık bu hizmetleri, bu maddede belirtilen usul ve esaslar dâhilinde gerçek veya tüzel kişilere yaptırabilir veya devredebilir. Kılavuzluk ve römorkörcülük hizmetlerinin kamu yararı ve sorumluluğu önceliğiyle, bağımsızlık ve tarafsızlık ilkesi gözetilerek seyir emniyeti ile can, mal, deniz ve çevre emniyeti ve güvenliği odaklı olarak yürütülmesi esastır. Bu madde kapsamında gerçek ve tüzel kişiler tarafından sağlanan hizmetlerin mevzuata uygunluğu ve sürekliliği Bakanlık tarafından denetlenir. Kılavuzluk ve römorkörcülük hizmetinin verilmesine ilişkin teknik gereklilikler, hizmet standartları, hizmeti verecek olan gerçek ve tüzel kişilere ilişkin şartlar, istisnalar, yasaklar ve yükümlülükler gibi usul ve esaslar ile bölgesel hizmet sahaları Bakanlık tarafından belirlenir.

(2) İstanbul ve/veya Çanakkale Boğazlarından geçiş esnasında verilecek kılavuzluk ve römorkörcülük hizmetleri, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının belirlediği usul ve esaslar dâhilinde Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü tarafından yürütülür. Bu konuda gerçek veya özel hukuk tüzel kişileri yetkilendirilemez veya hizmet alımı yapılamaz.

(3) Kamu kurum ve kuruluşları tarafından işletilen liman tesisleri ile 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun kapsamında işletme hakkı devri/verilmesi yöntemiyle özelleştirilen liman tesisleri ve 8/6/1994 tarihli ve 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun kapsamında işletilen liman tesislerinin, sözleşmelerinde hüküm olması halinde sadece bu tesislere yönelik kılavuzluk ve römorkörcülük hizmetlerini verebilirler. Mevki ve mesafeler itibarıyla bölgesel hizmet sahaları veya herhangi bir liman tesisi kümelenmesi ile ilgisi ve irtibatı bulunmayan liman tesislerinin kılavuzluk ve römorkörcülük hizmetleri kazanılmış hak oluşturmayacak şekilde ilgili tesisler tarafından verilebilir. Bu fıkrada belirtilen liman tesisleri söz konusu hizmetleri, yönetmelikle belirlenen gereklilikler ile hizmet standartlarını sağlamak ve ilgili diğer mevzuat hükümlerine uymak koşulu ile Bakanlıkça düzenlenen izin kapsamında yürütür.

(4) Kılavuzluk ve römorkörcülük hizmeti vermekte olan gerçek veya tüzel kişilerin, kılavuzluk ve römorkörcülük ile bunlarla bağlantılı palamar ve yer değiştirme gibi hizmetlerden elde ettiği gelirlerden oluşan aylık gayrisafi

hasıllattan, Aliğa, Ambarlı, Gemlik, İskenderun, Kocaeli ve Mersin Bölge Liman Başkanlıkları merkez idari sahasındakiler için %30; Bandırma, Ceyhan, İzmir, Samsun, Tekirdağ, Tuzla ve Yalova Bölge Liman Başkanlıkları merkez idari sahasındakiler için %25; Antalya, Çanakkale, İstanbul, Karadeniz Ereğli ve Zonguldak Bölge Liman Başkanlıkları merkez idari sahasındakiler ile Karabiga ve Taşucu Liman Başkanlıkları idari sahasındakiler için %20; diğer bölge liman başkanlıkları veya liman başkanlıkları idari sahasındakiler için %10; İstanbul ve/veya Çanakkale Boğazlarından geçiş bölgesi için %20 oranında pay alınır. Kılavuzluk ve römorkörcülük hizmetlerinin verildiği deniz alanlarındaki deniz trafik yoğunluğu göz önünde bulundurularak aylık gayrisafi hasıllattan alınan payları %40'a kadar artırmaya veya %5'e kadar indirmeye

Cumhurbaşkanı yetkilidir. Kılavuzluk veya römorkörcülük hizmeti verenlerin, verdikleri hizmetten Bakanlığın belirlediği tarifeden daha düşük bir ücret almaları veya ücret almamaları hâlinde dahi ödeyecekleri pay, tarife üzerinden hesaplanarak ödenir. Kılavuzluk ve römorkörcülük hizmeti vermekte olan gerçek veya tüzel kişilerce ödenecek pay, en geç hizmetin verildiği ayı takip eden ayın on beşine kadar Bakanlık döner sermaye işletmesi muhasebe birimi hesaplarına yatırılır. Yatırılan miktarın %50'si takip eden ayın beşine kadar genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere Bakanlık merkez muhasebe birimine aktarılır.

(5) İkinci ve üçüncü fıkralarda belirtilen yerler ile askeri tesisler dışında, sınırları ile hizmet koşulları yönetmelikle belirlenen bölgesel hizmet sahalarında verilecek kılavuzluk ve römorkörcülük hizmetleri, 4046 sayılı Kanunun 18 inci maddesinde belirtilen işletme hakkının verilmesi yöntemi kullanılarak ihale yoluyla gerçek veya tüzel kişilere yirmi yılı geçmemek üzere Bakanlık tarafından devredilebilir. Bu madde kapsamında yapılacak özelleştirme ihalesinde değer tespiti yapılmaz. Özelleştirme ihalesi, işletme hakkı verilmesi sözleşmesi için geçerli olacak kılavuzluk ve römorkörcülük ile bunlarla bağlantılı palamar ve yer değiştirme gibi hizmetlerden elde edilen gelirlerden oluşan aylık gayrisafi hasıllattan verilecek pay oranının belirlenmesi amacıyla, 4046 sayılı Kanunun 18 inci maddesinde belirtilen pazarlık usulü uygulanmak suretiyle gerçekleştirilir. Pazarlık usulü, kılavuzluk ve römorkörcülük hizmetleri için dördüncü fıkra uyarınca ilgili bölgede uygulanan pay oranı üzerinden artırma yapılmak suretiyle gerçekleştirilir. Ancak Aliğa, Ambarlı, Ceyhan, Gemlik, İskenderun, Kocaeli ve Mersin Bölge Liman Başkanlıklarını kapsayan bölgesel hizmet

sahalarında artırma yapmaya esas pay oranı kılavuzluk hizmetleri için %40'tır.Yeterliliği sağlayan bütün teklif sahiplerinin katılımı ile pazarlık görüşmesi yapılır ve pazarlık görüşmesine katılan bütün teklif sahiplerinin katılacağı açık artırma suretiyle ihale sonuçlandırılır. İhale, Bakanlık bünyesinde, Bakan tarafından belirlenen ve beş kişiden oluşan ihale komisyonu tarafından gerçekleştirilir. İhale komisyonu 4046 sayılı Kanununun 18 inci maddesinde belirtilen usul ve esaslara göre çalışır ve sekretaryasını Denizcilik Genel Müdürlüğü yürütür. Bu madde kapsamında yapılacak işletme hakkının verilmesi imtiyaz addolunmaz. Bir bölgesel hizmet sahasında kılavuzluk hizmetleri ve römorkörcülük hizmetleri aynı kişilere ihale edilmez. Bu çerçevede imzalanan sözleşmeler özel hukuk hükümlerine tabidir. İhale aşamasında 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun ceza ve yasaklama hükümleri, sözleşmenin uygulanması aşamasında 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun ceza, yasaklama ve sözleşmenin feshi hükümleri uygulanır.

(6) Bakanlık, herhangi bir bölgesel hizmet sahasında veya liman tesisinde, kılavuzluk veya römorkörcülük hizmetlerinin yürütülmesine yönelik talep olmaması, bu hizmetleri yürüten gerçek veya tüzel kişilerin sunduğu hizmetin süresinden önce herhangi bir nedenle sona ermesi veya iptal edilmesi yahut mücbir sebep durumunun gerçekleşmesi halinde geçici olarak yeterli hizmet verebilecek şartları haiz mevcut kılavuzluk veya römorkörcülük hizmeti veren gerçek veya tüzel kişileri, kamu yararı amacıyla sınırlı olmak üzere, kapasite ve coğrafi yakınlık gibi hususları gözетerek makul bir süre için görevlendirebilir veya bu hizmetleri kendisi verebilir.

(7) Kılavuzluk ve römorkörcülük hizmeti verenlerin Bakanlıkça belirlenen şartları sağlayamamaları veya kaybetmeleri ve verilen süre içerisinde şartları yerine getirememeleri halinde ilgili sahada hizmet vermesine izin verilmez. Bu maddede belirlenen yükümlülöklere aykırı hareket edenlere Bakanlık veya ilgili liman başkanlığı tarafından ihlalin niteliğine göre yüz bin Türk Lirasından iki milyon Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir. İdari para cezalarının uygulanması, ilgili döneme ait payların ödenmesine ilişkin yükümlölükleri ortadan kaldırmaz.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

**Değişiklik
Gerekçesi**

Madde ile kılavuzluk ve römorkörcülük hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Türkiye deniz yetki alanlarında, su yollarında ve içsularda verilecek kılavuzluk ve römorkörcülük hizmetlerinin. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından yürütüleceği. Bakanlığın bu hizmetleri, maddede belirtilen usul ve esaslar dâhilinde gerçek veya tüzel kişilere yaptırabileceği veya devredebileceği hususları öngörülmektedir. İkinci fıkra ile İstanbul ve/veya Çanakkale Boğazlarından geçiş esnasında verilecek hizmetlerinin sadece boğaz geçişinde geçerli olmak üzere Kıyı Emmyeti Genel Müdürlüğü tarafından yürütüleceği düzenlenmektedir. Üçüncü fıkra ile kamu kurum ve kuruluşları tarafından işletilen liman tesisleri ile özelleşen liman tesisleri ve yap-işlet-devret modeli ile işletilen liman tesislerinin işleticilerinin işletme hakkı devri/verilmesi sözleşmelerinde veya yap işlet devret sözleşmelerinde hüküm olması halinde kılavuzluk ve römorkörcülük hizmetlerinin işletmelerince verilebileceği belirtilmiştir. Bu fıkroda kazanılmış haklara riayet edilmesi amaçlanmaktadır. Diğer limanlara uzak olan veya tek bir liman için kılavuzluk veya römorkörcülük teşkilatının kurulmasının verimli olmayacağı tekil liman tesislerinde, kılavuzluk ve römorkörcülük hizmetinin bu liman tesisi tarafından yürütülebileceğine ilişkin düzenleme yapılarak bu alanda hizmette bir boşluk olmaması öngörülmüştür. Söz konusu hizmetlerin düzenli ve güvenli bir şekilde yürütülmesinde üstün kamu yararı bulunduğundan bu hizmetin mevzuat hükümlerine uygun olmak koşulu ile Bakanlıkça düzenlenen izin kapsamında yürütüleceği belirtilmiştir. Maddede, kılavuzluk ve römorkörcülük hizmeti vermekte olan gerçek veya tüzel kişilerce elde edilen kılavuzluk ve römorkörcülük ile birlikte bunlarla bağlantılı palamar ve yer değiştirme gibi hizmetlerin de dâhil olduğu aylık gayrisafi hasılatın pay alınmasına ve bu payın oranına ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Ayrıca, kamu limanları, özelleştirilen limanlar ile belirli bir liman kümelenmesi ve tekil limanlar dışındaki liman tesislerinde bu hizmetin verilmesine ilişkin işletme hakkının Bakanlıkça 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanunda yer alan işletme hakkının verilmesi yöntemi ile devredilebileceğine dair düzenleme yapılmaktadır. İhale için pazarlık usulünün kullanılacağı belirtilmekte ve ihaleye ilişkin bazı özel hükümler getirilmektedir. Maddenin altıncı fıkrasında sayılan birtakım hallerde kılavuzluk veya römorkörcülük hizmeti veren gerçek veya tüzel kişileri makul bir süre için görevlendirme yapılabileceği veya bu hizmetlerin Bakanlık tarafından yerine getirebileceğine dair düzenleme yapılmaktadır.

<p>EK MADDE 2</p>	<p>(1) Yük veya yolcu elleçleme amacıyla limanlarımıza gelen veya limanlarımızdan ayrılan ticari gemilerin saldıkları sera gazı emisyonlarının karşılığı olarak bu madde kapsamında hesaplanarak gemi sahiplerinden tahsil edilen tutarlar genel bütçenin (B) işaretli cetveline özel gelir olarak kaydedilir. Alınacak bedeller, doğrulanan sera gazı emisyonları ile Avrupa Birliği Emisyon Ticaret Sistemi güncel karbon fiyatı temel alınarak belirlenir ve bu bedel her yıl, bir sonraki yılın eylül ayı sonuna kadar bir önceki yılın toplam bedeli olarak ödenir.</p> <p>(2) Genel bütçenin (B) işaretli cetvelinde özel gelir olarak tahmin edilen gelir karşılığı tutarlar, yeşil denizcilik için araştırma, geliştirme, dönüşüm ve yeni yapım faaliyetlerinin desteklenmesi amacıyla Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı bütçesine özel ödenek olarak öngörülür. Ödenek tutarını aşan gelir gerçekleştirmeleri karşılığında ödenek eklemeye ve ödenek kaydedilen tutarlardan yılı içinde harcanmayan kısımları ertesi yıl bütçesine devren ödenek kaydetmeye Cumhurbaşkanı yetkilidir. Özel gelir ve ödeneklerin kullanımına ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanı tarafından belirlenir.</p> <p>Uygulama kapsamına alınacak gemilerin cinsi, sefer bölgesi, tonajı, gemilerden alınacak emisyon bedeli oranları, emisyonların izlenmesi, raporlanması ve doğrulanmasına ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.</p>
<p>Değişiklik Gerekçesi</p>	<p><i>İklim değişikliğinin etkilerinin önlenmesi kapsamında gemi kaynaklı emisyonların azaltılması hedeflenmektedir. Avrupa Birliği Emisyon Ticaret Sistemi'nin (ETS) denizcilik sektöründen kaynaklanan taşıma emisyonlarını da kapsayacak şekilde genişletilmesinden dolayı Türk bayraklı ve Türk sahipli deniz ticaret filosunun faaliyetlerine devam edebilmesi ve rekabet yeteneğini muhafaza edebilmesi için emisyonların hızlı bir şekilde düşürmesi gerekmektedir. Emisyon fiyatlandırma sisteminin ülkemizde kurulması durumunda mütakabiliyet esasına göre toplam üretilen emisyonlardan alınacak gelirin belirlenecek bir miktarının ülkemizce alınması sağlanarak buradan elde edilecek gelir ile Türk deniz ticaret filosunun yenilenmesi veya dönüştürülmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca madde ile elde edilen karbon fiyatlandırması gelirlerinin Bakanlık bütçesine ödenek olarak öngörülmesinin yanında, yeşil denizciliğin geliştirilmesi amacıyla gelir ve ödeneklerin kullanımına ilişkin esasların Cumhurbaşkanı tarafından belirleneceği düzenleme altına alınmıştır.</i></p>

<p>GEÇİCİ MADDE 1</p>	<p>(1) Bu Kanunun ek 1 inci maddesi uyarınca çıkarılacak yönetmelik bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde yürürlüğe konulur. Yönetmeliğin yürürlüğe girmesini müteakip en geç bir ayın sonunda aynı maddenin beşinci fıkrasında belirtilen ihalelerin işlemleri başlatılır. Söz konusu ihale süreçleri tamamlanıncaya kadar mevcut kılavuzluk veya römorkörcülük hizmeti vermekle yetkilendirilmiş veya görevlendirilmiş gerçek veya tüzel kişiler, hizmet vermeye, yetkilendirildikleri veya görevlendirildikleri şartları korumak ve ek 1 inci maddenin dördüncü fıkrasına göre pay ödemek kaydıyla devam edebilir. İhalenin tamamlanmasını müteakip bu kişilerin yetkileri ve görevleri sona erer.</p> <p>(2) Kılavuzluk ve römorkörcülük hizmeti veren tüm gerçek ve tüzel kişiler ile birinci fıkra uyarınca söz konusu hizmeti verenler aylık gayrisafi hasılatтан ödeyecekleri payları 1/3/2024 itibarıyla öder.</p>
<p>Değişiklik Gerekçesi</p>	<p><i>Madde ile kılavuzluk ve römorkörcülük hizmetlerinin aksamamasını teminen geçiş süreci düzenlenmektedir. Uygulamaya ilişkin yönetmeliğin altı ay içinde çıkarılacağı, yönetmeliğin yürürlüğe girmesini müteakip bir ay içinde ek 1 inci maddede bahsi geçen ihalelere başlanacağı, ihalenin sona ermesine kadar geçen süreçte maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce kılavuzluk ve/veya römorkörcülük hizmeti vermek üzere yetkilendirilmiş veya görevlendirilmiş gerçek ve tüzel kişilerin bu hizmetleri vermeye devam edebileceği, yine bu süre içinde belirlenen oranlarda pay ödemesine devam edileceği ve ihalenin tamamlanmasıyla bu yetkilerinin sona ereceği belirtilmektedir. İkinci fıkra ile söz konusu pay ödemesinin tüm hizmet verenler için 1/3/2024 tarihinden itibaren geçerli olduğu belirtilmektedir.</i></p>

II. 4922 SAYILI DENİZDE CAN VE MAL KORUMA HAKKINDA KANUNA İLİŞKİN DÜZENLEMELER

7519 Sayılı Kanun ile, Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanunun;

- **Ticari gemilerin limandan ayrılışına** ilişkin 2. maddesinde,
- **Ticari gemiler için gerekli ekipmanlar ve bunun denetimine** ilişkin 3. maddesinde,
- **Ticari gemilerin yola çıkmadan önce denetimine** ilişkin 6. maddesinde,
- **Kanun maddelerinin donanmaya bağlı gemilere ve yabancı gemilere uygulanmasına** ilişkin 26. maddesinde değişiklik ve düzenlemeler yapılmıştır.

7519 Sayılı Kanun ile Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanunda yapılan değişikliklere ve değişiklik gerekçelerine aşağıdaki tabloda yer verilmiştir:

	Değişiklik Öncesi	Değişiklik Sonrası
MADDE 2 / f.2	<p>(2) Liman çıkış belgesi, talep üzerine denize elverişli olan ticaret gemilerinin;</p> <p>a) Gemi adamları ile donatımı, b) Yolcu sayısı ve yükün cinsi, c) Yükleme durumu,</p> <p>hususları açısından belgelerinde belirtilmiş durumlarına uygunlukları ile zorunlu belgelerinin geçerliğinin liman başkanlığınca yapılacak denetim sonucu tespit edilmesi hâlinde düzenlenir. Geminin denize elverişli olmadığı herhangi bir şekilde anlaşılması veya limandan ayrılmasını engelleyecek başkaca bir bilginin liman başkanlığına</p>	<p>(2) Liman çıkış belgesi, talep üzerine denize elverişli olan ticaret gemilerinin;</p> <p>a) Gemi adamları ile donatımı, b) Yolcu sayısı ve yükün cinsi, c) Yükleme durumu,</p> <p>hususları açısından ~~belgelerinde belirtilmiş durumlarına uygunlukları~~ belgelerin uygunluğu ile diğer zorunlu belgelerinin geçerliğinin liman başkanlığınca yapılacak denetim sonucu tespit edilmesi hâlinde düzenlenir. Yapılacak denetimin usul ve esasları İdare tarafından yönetmelikle belirlenir. Bu denetim, İdare tarafından oluşturulan, liman giriş ve çıkış işlemlerinin takip edildiği sistem üzerinden sunulan belgeler üzerinden de yapılabilir. Geminin denize elverişli</p>

	ulaşması hâlinde liman çıkış izni verilmez.	olmadığının herhangi bir şekilde anlaşılması veya limandan ayrılmasını engelleyecek başkaca bir bilginin liman başkanlığına ulaşması hâlinde liman çıkış izni verilmez.
Değişiklik Gerekçesi	<i>Madde ile limanlarımızdan çıkış yapan ticaret gemilerine liman çıkış belgesi verilmesine ilişkin düzenlemede değişiklik yapılmaktadır. Liman giriş ve çıkış işlemlerinin seri ve emniyetli bir şekilde yapılması, bürokrasinin azaltılması, işlemlerin kolaylaştırılması amacıyla Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca Liman Yönetimi Bilgi Sistemi oluşturulmuştur. Daha sonra bu sistem gemilerin diğer kurum ve kuruluşlarla olan işlemlerini de kapsayan Liman Tek Pencere sistemine eklenmiştir. Maddede belirtilen hususlara ilişkin belgeler ile diğer zorunlu belgeler sisteme yüklenebilmekte ve sistem üzerinden İdarece denetlenebilmektedir. Maddede öngörülen değişiklik ile giriş çıkış işlemleri sistem üzerinden denetlenebilmesi sağlanmıştır.</i>	
Madde 3	(1) Ticaret gemilerinin tahsis edildikleri işlere ve yapacakları yolculuklara göre tekne, makine, kazan, genel donanım, can kurtarma, yangından korunma ve yangın söndürme ve sair araç ve teferruatının yönetmeliği gereğince haiz olmaları lâzım gelen durumları yılda en az bir defa denetlenir. Şu kadar ki, yolcu gemilerinden başka ticaret gemilerinin sualtı denetlemeleri iki yılda bir yapılabilir.	(1) Ticaret gemilerinin tahsis edildikleri işlere ve yapacakları yolculuklara göre tekne, makine, kazan, genel donanım, can kurtarma, yangından korunma ve yangın söndürme, seyir ve telsiz ekipmanları ve sair araç ve teferruatının yönetmeliği gereğince haiz olmaları lâzım gelen durumları ~~yılda en az bir defa denetlenir. Şu kadar ki, yolcu gemilerinden başka~~ ve bu hususların denetimi; uluslararası sözleşmeler kapsamında olan gemiler için taraf olduğumuz uluslararası sözleşmelere göre, kapsam dışında kalan ticaret gemilerinin sualtı denetlemeleri ~~iki yılda bir yapılabilir.~~ gemileri için ise İdare tarafından çıkarılan yönetmeliklere göre belirlenir.
Değişiklik Gerekçesi	<i>Madde ile ulusal sefer yapan gemilerin çıkarılacak yönetmelik hükümlerine göre, uluslararası sözleşmeler kapsamında olan gemilerin ise taraf</i>	

	<p><i>olduğumuz uluslararası sözleşmelere göre denetleneceğine ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Denizcilik sektöründe kullanılan teknoloji ve sistemlerin hızlı değişimi göz önüne alındığında, seyir emniyetinin sağlanması, gemilerin haiz olması gereken özelliklerin belirlenmesi ve bunun denetimi hususunda yönetmelik ve uluslararası sözleşmeler vasıtasıyla güncellik sağlanmak amaçlanmaktadır.</i></p>
<p>Madde 6</p>	<p>(1) Denize elverişlilik belgesi olup da liman sınırlarını geçerek denize çıkacak her ticaret gemisi, yola çıkmadan önce, can kurtarma, yangından korunma, yangın söndürme ve seyir donanımları, gemi adamları, kumanya ve yakıtı, yolcu sayısı, yükünün cinsi, istifi ve yük miktarı ve yükleme markası bakımlarından denetlenir ve bu durumlarda yönetmeliğine uygun olmayan ticaret gemilerinin yola çıkmasına izin verilmez.</p> <p>(2) İdare, küçük deniz araçları ve balıkçı gemileri ile liman sefer bölgesi, bitişik iki liman veya Marmara Denizi içindeki tüm limanlar arasında sürekli veya düzenli sefer yapan gemiler ve acil durumlarda kullanılacak gemiler için basitleştirilmiş uygulamalar getirebilir, istisnâ veya muafiyetler tanıyabilir. İdare gerekli gördüğünde, liman sınırları içinde çalışan ticaret gemilerini birinci fıkra hükümlerine göre denetleyebilir.</p> <p>(1) ~~Denize elverişlilik belgesi olup da liman sınırlarını geçerek denize çıkacak her ticaret gemisi,~~ Ticaret gemileri yola çıkmadan önce, can kurtarma, yangından korunma, yangın söndürme ve seyir donanımları, gemi adamları, kumanya ve yakıtı, yolcu sayısı, yükünün cinsi, istifi ve yük miktarı ve yükleme markası bakımlarından ~~denetlenir~~ yönetmelikle belirlenen usul ve esaslara göre denetlenebilir ve bu durumlarda yönetmeliğine uygun olmayan ticaret gemilerinin yola çıkmasına izin verilmez.</p> <p>(2) İdare, bu madde ile 2 nci maddede belirtilen denetimler bakımından küçük deniz araçları ve balıkçı gemileri ile liman sefer bölgesi, bitişik iki liman veya Marmara Denizi içindeki tüm limanlar arasında sürekli veya düzenli sefer yapan gemiler ve acil durumlarda kullanılacak gemiler için basitleştirilmiş uygulamalar getirebilir, istisnâ veya muafiyetler tanıyabilir. İdare gerekli gördüğünde, liman sınırları içinde çalışan ticaret gemilerini birinci fıkra hükümlerine göre denetleyebilir.</p>

Değişiklik Gerekçesi	<i>Hâlihazırda Kanunun 4 üncü maddesinde belirtilen denize elverişlilik belgesine sadece Türk gemileri sahip olduğundan limanlarımıza gelen tüm ticaret gemilerinin madde kapsamında denetlenebilmesi için ticaret gemileri ibaresi kullanılarak, denizlerimizde can ve mal emniyetinin sağlanması amaçlanmaktadır. Limanlardan çıkış yapan ticaret gemilerinin ayrıca sıra yönetmelikle belirlenecek usul ve esaslara göre denetlenebileceği düzenlenerek denetimde etkinlik ve verimliliğin artırılması hedeflenmektedir.</i>	
Madde 26	(1) Bu kanunun 8 inci maddesi, Türk Donanmasına bağlı harb ve yardımcı gemilerine ve 6 ncı, 8 inci, 9 uncu, 11 inci ve 12 nci maddeleri hükümleri, Türk limanlarına gelen, bu limanlardan kalkan ve Türk kara sularında yolculuk eden yabancı gemilere de uygulanır.	(1) Bu kanunun 8 inci maddesi, Türk Donanmasına bağlı harb ve yardımcı gemilerine ve 2 nci , 6 ncı, 8 inci, 9 uncu, 11 inci ve 12 nci maddeleri hükümleri, Türk limanlarına gelen, bu limanlardan kalkan ve Türk kara sularında yolculuk eden yabancı gemilere de uygulanır.
Değişiklik Gerekçesi	<i>Limana çıkış belgesi, 4922 sayılı Kanunun 2 nci maddesi kapsamında bayrak gözetmeksizin tüm gemilere uygulandığı için Kanunun yabancı gemilere uygulanacak hükümleri belirlediği 26 ncı maddesine "2 nci" ibaresi eklenmektedir.</i>	

III. 4490 SAYILI TÜRK ULUSLARARASI GEMİ SİCİLİ KANUNU İLE 491 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUNA İLİŞKİN DÜZENLEMELER

7519 Sayılı Kanun ile, 4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu ile 491 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun; **Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemi ve yatlar bakımından mali yükümlülüklerle** ilişkin 2. maddesinde hükme bent eklenmek suretiyle değişiklik ve düzenlemeler yapılmıştır.

7519 Sayılı Kanun ile 4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu ile 491 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda yapılan değişikliklere ve değişiklik gerekçelerine aşağıdaki tabloda yer verilmiştir:

<p>Madde 12 / f. 4-7-8</p>	<p>(4) Bu Kanun uyarınca oluşturulan Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemilerin ve yatların sahiplerinden aşağıdaki harçlar ayrıca tahsil olunur:</p> <p>a) Kayıt harcı: 10.000 ABD Doları karşılığında Türk parasına ilave olarak, her bir net ton için 1 ABD Doları karşılığı Türk Lirası alınır. Cumhurbaşkanı bu miktarı on katına kadar artırmaya yetkilidir. Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı yatlar için alınacak maktu kayıt harcı, 5.000 ABD Doları karşılığı Türk Lirası kadardır.</p> <p>b) Yıllık tonaj harcı: Gemilerden ve yatlardan Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı olduğu her takvim yılı için her bir net ton başına 1 ABD Doları karşılığı Türk Lirası alınır. Bu harç ocak ve temmuz aylarında</p>	<p>(4) Bu Kanun uyarınca oluşturulan Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemilerin ve yatların sahiplerinden aşağıdaki harçlar ayrıca tahsil olunur:</p> <p>a) Kayıt harcı: 10.000 ABD Doları karşılığında Türk parasına ilave olarak, her bir net ton için 1 ABD Doları karşılığı Türk Lirası alınır. Cumhurbaşkanı bu miktarı on katına kadar artırmaya yetkilidir. Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı yatlar için alınacak maktu kayıt harcı, 5.000 ABD Doları karşılığı Türk Lirası kadardır.</p> <p>b) Yıllık tonaj harcı: Gemilerden ve yatlardan Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı olduğu her takvim yılı için her bir net ton başına 1 ABD Doları karşılığı Türk Lirası alınır. Bu harç ocak ve temmuz aylarında</p>
---------------------------------------	---	---

<p>olmak üzere iki eşit taksitte tahsil olunur. Vadesi gelen yıllık tonaj harcı taksitleri ödenmedikçe sicilin terkinini ve yeni sahibi adına tescili yapılmaz. Devir sırasında vadesi gelmeyen harç taksitleri tescil olduğu yeni sahibi tarafından taksit süreleri içinde ödenir. Cumhurbaşkanı bu miktarı on katına kadar artırmaya yetkilidir. Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemi veya yatın sicilden re'sen terkinini gerektiren sebeplerin meydana gelmesi halinde, sicil kaydı daha sonra terkin edilse bile tonaj harcı yükümlülüğü terkin sebebinin gerçekleştiği tarihi takip eden ay itibariyle sona erer.</p> <p>c) Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemi ve yat doğrudan veya çift (dual) klas olarak Türk Loydu'na kayıtlı ise bu maddenin (a) ve (b) bendinde tespit edilen bedellerde %50 indirim yapılır.</p> <p>d) Finansal kiralama firmaları adına Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemi ve yatların mülkiyetinin finansal kiralama sözleşmesi hükümleri gereğince kiracıya devri gerektiğinde, gemi ve yatı kendi adına tescil ettirecek kiracıdan kayıt harcı alınmaz.</p>	<p>olmak üzere iki eşit taksitte tahsil olunur. Vadesi gelen yıllık tonaj harcı taksitleri ödenmedikçe sicilin terkinini ve yeni sahibi adına tescili yapılmaz. Devir sırasında vadesi gelmeyen harç taksitleri tescil olduğu yeni sahibi tarafından taksit süreleri içinde ödenir. Cumhurbaşkanı bu miktarı on katına kadar artırmaya yetkilidir. Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemi veya yatın sicilden re'sen terkinini gerektiren sebeplerin meydana gelmesi halinde, sicil kaydı daha sonra terkin edilse bile tonaj harcı yükümlülüğü terkin sebebinin gerçekleştiği tarihi takip eden ay itibariyle sona erer.</p> <p>c) Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemi ve yat doğrudan veya çift (dual) klas olarak Türk Loydu'na kayıtlı ise bu maddenin (a) ve (b) bendinde tespit edilen bedellerde %50 indirim yapılır.</p> <p>d) Finansal kiralama firmaları adına Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemi ve yatların mülkiyetinin finansal kiralama sözleşmesi hükümleri gereğince kiracıya devri gerektiğinde, gemi ve yatı kendi adına tescil ettirecek kiracıdan kayıt harcı alınmaz.</p> <p>e) Anonim, sermayesi paylara bölünmüş komandit, limited şirket ve kooperatiflerin birleşme, bölünme ve tür veya unvan</p>
--	---

	<p>(7) Üçüncü fıkranın (a) ve (b) bentleri uyarınca alınacak harçların tarh, tahakkuk ve tahsilinde aksine hüküm bulunmadıkça 213 sayılı Vergi Usul Kanunu, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ve 492 sayılı Harçlar Kanunu hükümleri uygulanır.</p> <p>(8) Üçüncü fıkranın (a) ve (b) bentleri uyarınca tahsil edilen gelirler Maliye Bakanlığınca ayrı bir hesapta izlenir. Bu gelirlerin % 50'si altı ayda bir Denizcilik Müsteşarlığı Döner Sermaye İşletmesi Bütçesine kaydedilir.</p>	<p>değişiklikleri nedeniyle yapılacak kayıt değişiklikleri ile gemi ve yatların miras yoluyla intikali nedeniyle yapılacak kayıt işlemlerinde (a) bendinde belirtilen kayıt harcı alınmaz. Geminin payının devredilmesi halinde kayıt harcı, devredilen hisse oranında alınır.</p> <p>f) Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı yahut kaydedilecek ana sevk sistemi sıvılaştırılmış doğal gaz hariç fosil yakıt kullanmayan gemi ve yatlardan (a) bendinde belirtilen harçlar alınmaz, (b) bendinde belirtilen harcın %50'si alınır.</p> <p>(7) ~~Üçüncü~~ Dördüncü fıkranın (a) ve (b) bentleri uyarınca alınacak harçların tarh, tahakkuk ve tahsilinde aksine hüküm bulunmadıkça 213 sayılı Vergi Usul Kanunu, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ve 492 sayılı Harçlar Kanunu hükümleri uygulanır.</p> <p>(8) ~~Üçüncü~~ Dördüncü fıkranın (a) ve (b) bentleri uyarınca tahsil edilen gelirler Maliye Bakanlığınca ayrı bir hesapta izlenir. Bu gelirlerin % 50'si altı ayda bir Denizcilik Müsteşarlığı Döner Sermaye İşletmesi Bütçesine kaydedilir.</p>
--	---	---

Değişiklik Gerekçesi	<p><i>Genel hükümlere göre harç uygulamalarında şirket birleşmeleri, bölünmeleri veya tür veya unvan değişiklikleri nedeniyle sicillerde gerçekleştirilen işlemler ile miras yoluyla intikallerde harç alınmamakta, pay devirlerinde ise pay oranında harç alınmaktadır. 4490 sayılı Kanunda bu hususların yer almamasından dolayı (e) bendiyle TUGS harç uygulamaları genel hükümlerle aynı olacak şekilde düzenlenmiştir. Ayrıca sera gazı emisyonlarının azaltılması amacıyla fosil yakıt tüketiminin azaltılması gerekmektedir. Bu kapsamda bir teşvik mekanizması öngörülerek yıllık harcın yarısının alınması düzenlenmiştir.</i></p>
---------------------------------	---

IV. 6102 SAYILI TÜRK TİCARET KANUNUNA İLİŞKİN DÜZENLEMELER

7519 Sayılı Kanun ile, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununun; **yolcu taşıyan gemilerin sigorta yaptırma zorunluluğuna** ilişkin 1259. maddesinde değişiklik ve düzenlemeler yapılmıştır.

7519 Sayılı Kanun ile 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununda yapılan değişikliklere ve değişiklik gerekçelerine aşağıdaki tabloda yer verilmiştir:

Madde 1259/ f.1	(1) Onikiden fazla yolcu taşımak için ruhsat almış bir gemi ile yolcu taşındığı takdirde, taşımanın tamamını veya bir kısmını üstlenen veya gerçekleştiren bütün taşıyanlar, yolcuların ölümünden veya yaralanmalarından doğabilecek sorumluluklarına karşı sigorta yaptırmakla yükümlüdürler. Zorunlu sigorta bedelinin tavanı her kaza için kişi başına 250.000 Özel Çekme Hakkından az olamaz.	(1) Onikiden fazla yolcu taşımak için ruhsat almış bir gemi ile yolcu taşındığı takdirde, taşımanın tamamını veya bir kısmını üstlenen veya gerçekleştiren bütün taşıyanlar, yolcuların ölümünden veya yaralanmalarından doğabilecek sorumluluklarına karşı sigorta yaptırmakla yükümlüdürler. Zorunlu sigorta bedelinin ~~tavanı sınırı~~ her kaza için ~~kişi yolcu~~ başına uluslararası sefer yapabilmek için ruhsat almış bir gemi ile yolcu taşındığı takdirde 250.000 Özel Çekme Hakkından, uluslararası sefer için gerekli ruhsatı olmayan bir gemi ile yolcu taşındığı takdirde 100.000 Özel Çekme Hakkından az olamaz.
Değişiklik Gerekçesi	<i>Deniz yolu ile yolcu taşımaya ilişkin hükümleri ihtiva eden Atina Sözleşmesi uluslararası yolcu taşımacılığını düzenlemektedirken TTK'da yer alan hükümler nedeniyle Kabotaj Yolcu taşımacılığına da uygulanmaktadır. Kabotaj taşımalarının mahiyeti göz önüne alındığında uluslararası taşımalara nazaran sigorta gerekliliklerinin farklılık arz etmektedir. Uluslararası taşımacılık ile aynı zorunlu sigorta limitlerinde değerlendirilmesi ulusal taşımacılığı olumsuz etkilediğinden sigorta bedeli sınırında düzenlemeye gidilmiştir.</i>	